

Schriftelijke inbreng rondetafelgesprek betaalbare energierekening voor huishoudens

De Autoriteit Consument en Markt (ACM) is een onafhankelijke toezichthouder met als missie markten goed te laten werken voor alle mensen en bedrijven, nu en in de toekomst. De ACM houdt toezicht op en reguleert grote delen van de energiemarkt, waaronder de leveranciers van elektriciteit, gas en warmte, en de netbeheerders. Daarnaast houdt de ACM toezicht op transparante en integere handel op de groothandelsmarkten voor elektriciteit en gas. De ACM stelt de publieke belangen betaalbaarheid, duurzaamheid en leveringszekerheid centraal. In het kader van betaalbaarheid:

- houdt de ACM toezicht op de redelijkheid van tarieven die leveranciers van elektriciteit en gas in rekening brengen bij hun afnemers;
- stelt de ACM maximale tarieven vast die warmteleveranciers mogen rekenen aan huishoudens;
- reguleert de ACM de inkomsten van netbeheerders en let zij hierbij op doelmatigheid en doeltreffendheid.

Energie en warmte zijn eerste levensbehoeften die voor alle huishoudens betaalbaar moeten zijn. De betaalbaarheid van energie en warmte staan echter onder druk. De kosten die leveranciers en netbeheerders maken, zijn hoger dan voor de energiecrisis en zullen de komende jaren naar verwachting verder stijgen. Dat laten diverse recente publicaties zien.¹ De kosten van transport stijgen als gevolg van de investeringen om de energietransitie mogelijk te maken. De energietransitie is nodig om de klimaatdoelstellingen te halen en minder afhankelijk te zijn voor de import van energie uit het buitenland.² Daarnaast zijn geopolitieke ontwikkelingen van invloed op het aanbod en de prijzen van energie. Huishoudens zien de stijgende kosten terug op hun energierekening: het aantal huishoudens met energiearmoede neemt naar verwachting toe.³

Het toezicht van de ACM draagt bij aan de betaalbaarheid, maar biedt geen garantie voor een betaalbare energierekening voor huishoudens (in kwetsbare posities). In deze inbreng licht de ACM toe welke ontwikkelingen invloed hebben op de energierekening en wat de rol van de ACM is in het bevorderen van de betaalbaarheid. Daarnaast schetst de ACM enkele beleidsopties die de overheid heeft voor het verbeteren van de betaalbaarheid voor huishoudens.

Deze inbreng beperkt zich tot de betaalbaarheid voor huishoudens. De beschreven ontwikkelingen raken ook de (internationale) concurrentiepositie van bedrijven. Zie hiervoor ook het rapport van het Interdepartementaal Beleidsonderzoek Bekostiging Elektriciteitsinfrastructuur (IBO) en de reactie van de ACM daarop.⁴

De onderdelen van de energierekening

De hoogte van de energierekening wordt bepaald door de kosten voor productie, transport en levering van energie en door de geheven belastingen. Voor een gemiddeld huishouden bestaat de

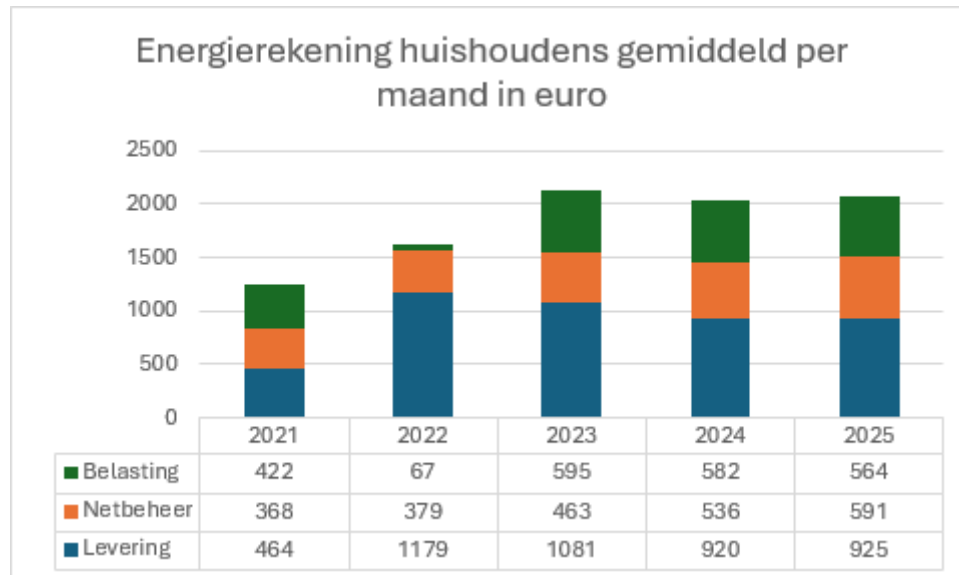
¹ ACM (2024a), [Ontwikkeling netkosten tot 2050 en de kostenverdeling over groepen gebruikers](#), Aurora (2024), [Grid fee outlook for the Netherlands](#), Berenschot (2024), [De energierekening in 2023 en 2035 vergeleken](#), IBO Bekostiging Elektriciteitsinfrastructuur (2025), [Schakelen naar de toekomst](#), PwC (2023), [Energirekening van de Toekomst](#)

² Ministerie van Klimaat en Groene Groei (2024), [Energienota 2024](#)

³ TNO (2025), [Scenario's energiearmoede voor 2025 bij stijgende energieprijzen](#)

⁴ IBO Bekostiging Elektriciteitsinfrastructuur (2025), [Schakelen naar de toekomst](#), ACM (2025a), [Reactie ACM op onderzoek Bekostiging Elektriciteitsinfrastructuur](#)

energierекening momenteel voor 28% uit productie, voor 26% uit transport, voor 18% uit levering en voor 28% uit belastingen. Figuur 1 toont de ontwikkeling van de energierekening in de afgelopen 5 jaar.⁵

Figuur 1 – De energierekening van een gemiddeld huishouden (in euro) per maand

De verwachting is dat de energierekening de komende jaren stijgt.⁶ Met name de kosten voor transport zullen flink toenemen als gevolg van de forse investeringen in het net. Bij productie is het beeld minder duidelijk. Het aanbod van (zon- en wind)energie neemt toe. Dit leidt tot dalende prijzen. Prijzen zijn echter beweeglijk en moeilijk te voorspellen. Zon en wind zijn niet doorlopend in dezelfde mate beschikbaar. Voor gas is de stabiliteit van het aanbod onzeker omdat Nederland grotendeels afhankelijk is van een groeiend, maar beperkt aantal buitenlandse producenten. De belastingen stijgen mee door toename van de overige kosten.

Productie

Nederland is van oudsher een gasland. Nog steeds wordt meer dan een derde van de elektriciteit in een gascentrale opgewekt.⁷ Slechts 8,8% van de huishoudens in Nederland is gasvrij.⁸ En warmtenetten draaien voor 68% op gas.⁹ De gasprijs wordt bepaald op (internationale) groothandelsmarkten. Na een piek in de prijzen in 2022 zijn deze nu nog steeds hoger en volatieler dan voor de energieprijzen-crisis. Het wegvallen van de stabiele goedkope gastoevoer uit Rusland en het Groningenveld leidt tot een grotere afhankelijkheid van minder stabiele en duurdere toevoer uit Noorwegen, het VK, de VS en Qatar. Bij het aanbod van LNG-gas speelt de wereldmarkt een belangrijke rol: met regelmaat keren LNG-schepen om als er in een ander land meer betaald wordt.¹⁰ De verwachting is dat de productie- en importcapaciteit van vloeibaar aardgas (LNG) de komende jaren toeneemt. Deze ontwikkelingen zorgen naar verwachting voor volatiele prijzen op de groothandelsmarkt die lager zijn dan het huidige niveau.¹¹

⁵ Hierbij zijn levering en productie samengenomen. Voor het verbruik is het gemiddeld verbruik (CBS) van 2023 als constant verondersteld, met 2500 kWh elektriciteit en 820 m³ gas. De figuur toont daardoor enkel het prijseffect. CBS (2025), [Energieverbruik particuliere woningen; woningtype en regio's](#)

⁶ Zie de onderzoeken bij voetnoot 1.

⁷ CBS (2025), [Elektriciteitsbalans; aanbod en verbruik](#)

⁸ CBS (2024), [Hoofdverwarmingsinstallaties woningen, 2022-2023](#)

⁹ EBN (2025), [Infographic 2025](#)

¹⁰ Bijvoorbeeld Reuters (2025), [LNG traders divert six US cargoes to Europe from Asia](#)

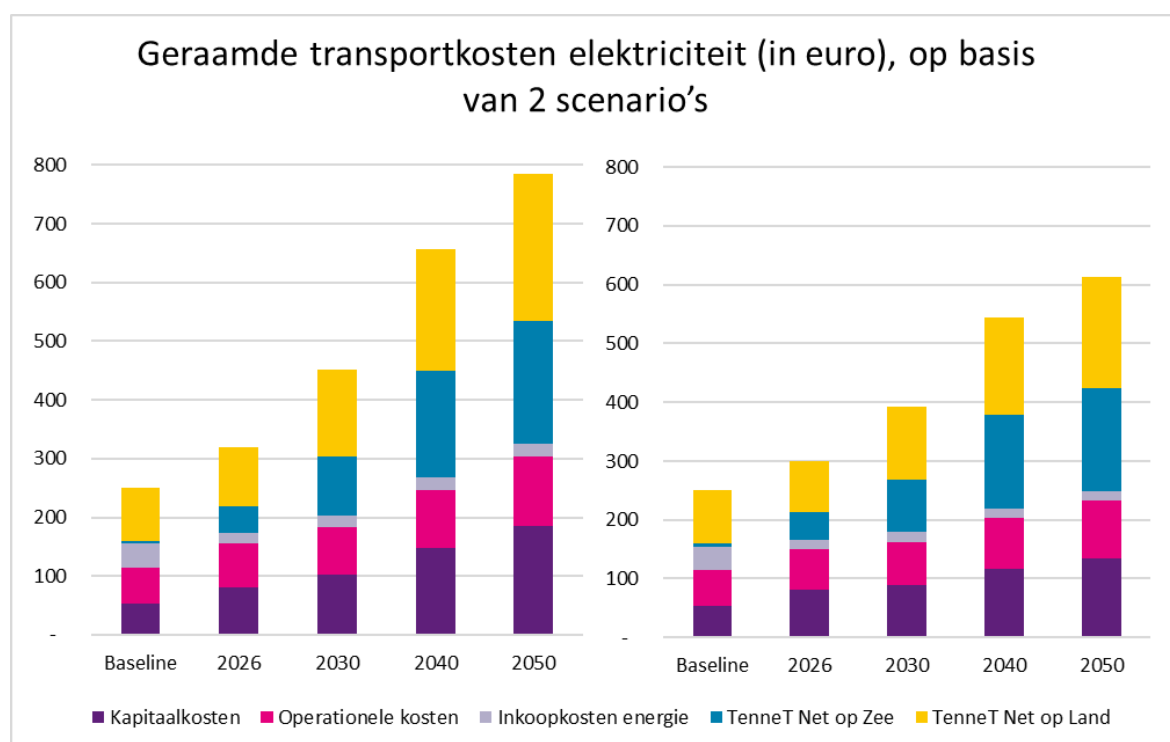
¹¹ International Energy Agency (2024), [World Energy Outlook](#)

Op korte termijn wordt een prijsstijging voor gas verwacht als gevolg van een wetsvoorstel dat regelt dat energieleveranciers vanaf 2026 een verplichting hebben om groen gas bij te mengen. De wetgever heeft met de bijmengverplichting het doel om de productie en inzet van groen gas te vergroten om te komen tot een meer autonome, robuuste, stabiele en duurzame energievoorziening.¹² De inkoopkosten van groen gas zijn hoger dan voor regulier gas en lopen naar schatting op tot €0,12 tot €0,14 per m³ in 2030.¹³ Dit leidt tot een extra kostenpost op de energierekening van bijna €9 per maand bij een gemiddeld huishoudelijk verbruik.

De variabele productiecosten van het opwekken van wind- en zonne-energie zijn fors lager dan van fossiele energie. Het aandeel hernieuwbare energie in de elektriciteitsproductie neemt de komende jaren toe.

Transport

Gas en elektriciteit worden getransporteerd via het gas- en elektriciteitsnet. Het transport en de aanleg en het onderhoud van de netten zijn in handen van de netbeheerders. De gemaakte kosten worden gezamenlijk betaald door alle gebruikers via de nettarieven. Netbeheerders doen grote investeringen in de uitbreiding en verzwaring van het elektriciteitsnet om netcongestie te verminderen en verdere elektrificatie mogelijk te maken. Daarnaast werken hogere groothandelsprijzen voor energie door in de operationele kosten van het elektriciteitsnet. De kosten van het elektriciteitsnet stijgen de komende 25 jaar fors van ca. €7 miljard naar €18 tot €25 miljard per jaar. De transportkosten voor elektriciteit worden tot drie keer hoger voor huishoudens. Voor een gemiddeld huishouden is dat een stijging van €250 naar €600 tot €800 per jaar in 2050, zie ook figuur 2¹⁴.

Figuur 2 – Geraamde ontwikkeling transportkosten elektriciteit (in €) huishoudens per jaar

¹² Ministerie van Economische Zaken (2024), [Voortgang notificatie bijmengverplichting groen gas](#)

¹³ CE Delft (2025), [Meerkosten en impact bijmengverplichting groengas](#), Ministerie van Klimaat en Groene Groei (2025, p.2) [Onderzoek meerkosten en impact bijmengverplichting groen gas](#)

¹⁴ Voor een uitgebreide toelichting bij figuur 2, zie ACM (2024a), [Ontwikkeling netkosten tot 2050 en de kostenverdeling over groepen gebruikers](#)

Levering

Energieleveranciers rekenen de stijgende kosten die zij maken voor de levering van elektriciteit en gas met een winstmarge door aan hun klanten. Het tarief bestaat uit een vast en een variabel deel, de prijs per kilowattuur (kWh) elektriciteit of kubieke meter (m³) gas. Bij huishoudens met zonnepanelen gaat het ook om de prijzen van vergoedingen en kosten van teruggeleverde energie. Deze terugleverkosten brengen leveranciers sinds enige tijd in rekening bij hun klanten met zonnepanelen. Dit leidt tot een hogere rekening voor die klanten. Klanten zonder zonnepanelen betalen sinds de introductie van terugleverkosten een lager tarief per kWh dan ze anders zouden hebben gedaan.¹⁵

De Energiewet die in 2026 in werking treedt, introduceert nieuwe contractvormen zoals het delen van energie, waarmee energiegemeenschappen, appartementsgebouwen en individuele huishoudens hun zelf duurzaam opgewekte energie rechtstreeks kunnen verkopen aan elkaar of onderling kunnen verdelen. Energiedelen kan financieel aantrekkelijk zijn wanneer partijen hun energieverbruik kunnen afstemmen op de momenten waarop energie gedeeld wordt. Dit is vooral interessant voor energiegemeenschappen en appartementsgebouwen met voorzieningen zoals warmtepompen, collectieve laadpleinen of buurtbatterijen.¹⁶

De wetgever heeft ervoor gekozen de energiemarkt te liberaliseren. Dat betekent dat huishoudens en bedrijven vrij zijn in het kiezen van een leverancier van gas en elektriciteit. Door de veelheid aan energieleveranciers en soorten contracten is het voor de consument moeilijk om opties te vergelijken en een goede keuze te maken. Contracten kunnen bijvoorbeeld verschillen in looptijd, frequentie van tariefaanpassingen, groene of grijze oorsprong, prijs per eenheid, vaste kosten en welkomst- en loyaliteitsbonus. Consumenten hebben mogelijk niet het contract dat het beste bij hun situatie past, waardoor ze meer betalen dan nodig. Dat risico is groter bij consumenten in kwetsbare posities.¹⁷

Belastingen

Huishoudens betalen voor de geleverde energie energiebelasting en 21% btw over de volledige energierekening. Alle huishoudens ontvangen daarbij de vermindering energiebelasting. Dat is een vast bedrag dat wordt afgetrokken van de energiebelasting. Huishoudens die meer energie verbruiken, betalen naar verhouding meer belasting. De wetgever stelt de (vermindering) energiebelasting vast.

Tabel 1 geeft een overzicht van de energiebelastingtarieven voor huishoudens.

Jaar	Aardgas per m ³	Elektriciteit per kWh
2017	€ 0,25244	€ 0,1013
2018	€ 0,26001	€ 0,10458
2019	€ 0,29313	€ 0,09863
2020	€ 0,33307	€ 0,09770
2021	€ 0,34856	€ 0,09428
2022	€ 0,36322	€ 0,03679
2023	€ 0,48980	€ 0,12599
2024	€ 0,58301	€ 0,10880
2025	€ 0,57816	€ 0,10154

Tot 1 januari 2027 geldt de salderingsregeling, waardoor huishoudens met zonnepanelen de teruggeleverde elektriciteit kunnen wegstrepen tegen de afgenomen elektriciteit. Over het weggestreepte deel betalen huishoudens geen belasting. Dit voordeel vervalt in 2027.

Vanaf 2027 geldt voor leveranciers bovendien een verplichting om deel te nemen aan het EU

¹⁵ ACM (2024b, p.4), [Vervolgonderzoek: Energietarieven in transitie](#)

¹⁶ ACM (2025b), [Energiedelen: Welke mogelijkheden biedt het en wat is de rol van de ACM?](#)

¹⁷ ACM (2024c, p.6), [Beleidsopties voor aanpak energiearmoede bij kwetsbare huishoudens](#)

¹⁸ Bij een jaarlijks verbruik tot 100.000 m³ en 10.000 kWh. Zie: Belastingdienst (z.d.) [Tabellen tarieven milieubelastingen](#)

emissiehandelssysteem (ETS2).¹⁹ De geschatte meerkosten lopen op tot €0,07 per m³ gas, exclusief btw.²⁰ Bij een gemiddeld huishoudelijk verbruik gaat het om bijna €5 per maand.

De rol van de ACM en bijdrage aan de betaalbaarheid

De bevoegdheden van de ACM ten aanzien van de betaalbaarheid concentreren zich voornamelijk op het transport en de levering van energie.

Transport

De kosten van het elektriciteits- en gasnet worden door alle gebruikers betaald uit de nettarieven. De regulering van de netbeheerders is erop gericht dat zij noodzakelijke investeringen tijdig kunnen doen en dat ze daarbij geen onnodige, inefficiënte kosten maken. De ACM is exclusief bevoegd tot het vaststellen van de nettarieven. Het principe dat de veroorzaker betaalt is daarbij leidend.²¹ Door de gebruiker te laten betalen voor de kosten die hij veroorzaakt, heeft hij een stimulans om gebruik te verminderen of te verplaatsen naar rustige momenten. Door het gebruik te spreiden zijn minder investeringen nodig, waardoor de netkosten minder stijgen.

Slimmer gebruik van het net

Een flexibelere en verantwoorde intensievere benutting van het beschikbare net dempt de kostenstijging. Door de capaciteit van het net meer te benutten, zijn minder investeringen nodig. De ACM heeft meerdere maatregelen ingevoerd om flexibel gebruik te stimuleren en netcongestie tegen te gaan, bijvoorbeeld het verplicht aanbieden van flexibiliteit door grote bedrijven.²²

Kosten anders verdelen

Nederland is netto exporteur van elektriciteit. Buurlanden betalen niet voor het transport via Nederland. De ACM bereidt de introductie van een invoedingstarief voor, waardoor ook buitenlandse afnemers van elektriciteit gaan meebetalen aan de Nederlandse infrastructuur.

Voor het transport van elektriciteit betalen huishoudens een vast bedrag op basis van de grootte van hun aansluiting, ongeacht het verbruik.²³ Het elektriciteitsverbruik tussen gebruikers loopt echter steeds meer uiteen. De netbeheerders hebben een voorstel voor een nieuwe tariefindeling in voorbereiding op basis van verbruik. Met name huishoudens met een laag elektriciteitsverbruik kunnen hiervan profiteren. Door ook de hoogte van de nettarieven per tijdsblok te laten variëren, kunnen huishoudens geld besparen door hun verbruik aan te passen. Dat vermindert de piek op het net, waardoor de kosten voor iedereen dalen. De netbeheerders verwachten dat met hun voorstel 66% van de huishoudens in 2030 kan besparen op hun netkosten.²⁴ De ACM zal het voorstel van de netbeheerders beoordelen en let daarbij in het bijzonder op de begrijpelijkheid voor de consument en het effect op verduurzaming door huishoudens.

Levering

De levering van elektriciteit en gas is geliberaliseerd: leveranciers concurreren met elkaar en huishoudens kunnen hun leverancier vrij kiezen. De onderlinge concurrentie is een belangrijke kracht om tarieven betaalbaar te houden. Nieuwe leveranciers kunnen de markt betreden en bestaande leveranciers kunnen de markt – vrijwillig of gedwongen door bijvoorbeeld een faillissement – verlaten. Partijen die elektriciteit of gas aan huishoudens willen leveren, hebben een vergunning van de ACM nodig. Op dit moment hebben ongeveer 50 leveranciers zo'n vergunning. De ACM toetst bij vergunningaanvragen op financiële, organisatorische en technische kwaliteit en betrouwbaarheid. Op

¹⁹ ETS2 is juridisch gezien geen belasting, de overheid ontvangt wel inkomsten uit ETS2. Zie: Ministerie van Financiën (2024, p. 390) [Nota over de toestand van 's Rijks Financiën](#)

²⁰ CE Delft (2025), [Meerkosten en impact bijmengverplichting groengas](#)

²¹ ACM (2024d), [Uitgangspunten voor de tariefstructuur elektriciteit](#)

²² ACM (2024e), [ACM publiceert overzicht maatregelen tegen netcongestie](#)

²³ Dit geldt ook voor bedrijven en instellingen met een aansluiting tot 3x80 Ampère.

²⁴ Netbeheer Nederland (2024), [Huishoudens kunnen netbeheerkosten besparen door slimmer gebruik van het elektriciteitsnet](#)

vergunninghouders houdt de ACM vervolgens doorlopend toezicht.

De ACM toetst de tarieven van leveranciers op redelijkheid. Tarieven zijn redelijk als zij gebaseerd zijn op de kosten plus een redelijke marge. Wanneer de leverancier hoge kosten maakt, mag hij deze doorberekenen aan de klant. De marge mag niet te hoog zijn. Als een tarief niet redelijk is, kan de ACM ingrijpen. Ook houdt de ACM toezicht op de financiële positie van leveranciers om de kans op faillissementen – en de daarmee gepaard gaande financiële schade voor hun afnemers – te beperken. De ACM heeft haar toezicht op leveranciers – ‘aan de poort’ bij een vergunningaanvraag en bij het doorlopend toezicht – de afgelopen tijd fors geïntensiveerd om afnemers te beschermen tegen een te hoge energierekening. Tegelijkertijd voert zij het toezicht risicogebaseerd uit: in het tarieventoezicht richt zij zich op de grootste uitschieters in de tarieven en in het financieel toezicht op de leveranciers die de grootste financiële risico's lopen.

Huishoudens hebben zelf ook invloed op hun energierekening door actief op zoek te gaan naar het energiecontract dat het beste bij hun situatie past. De ACM ziet dat overstappen flink kan lonen, met verschillen tot wel ca. € 900 per jaar voor een huishouden tussen het goedkoopste en duurste contractaanbod, ook bij hetzelfde contracttype. In 2024 stapte 14% van de huishoudens over. In hun zoektocht staan huishoudens niet alleen. De ACM publiceert iedere maand de Monitor Consumentenmarkt Energie, die inzicht biedt in de tarieven van contracten voor nieuwe klanten en zo het overstappen faciliteert. Vanaf deze maand publiceert de ACM in het begeleidend nieuwsbericht ook een overzicht van contracten met relatief hoge prijzen. Verder worden huishoudens geholpen door onder meer prijsvergelijkers en door de verplichting voor leveranciers om potentiële klanten een aanbod te doen dat zoveel mogelijk is toegesneden op hun situatie (het ‘aanbod op maat’). De ACM roept leveranciers op om een stap extra te zetten om klanten te helpen bij het vinden van het beste contract.²⁵

Warmte

De betaalbaarheid is ook een belangrijk onderwerp in de warmtevoorziening, maar de context is anders. De warmtemarkt is – anders dan de gas- en elektriciteitsmarkten – geen vrije markt, maar een gereguleerde markt met warmtebedrijven die monopolist zijn. Huishoudens kunnen niet een eigen warmteleverancier kiezen en zijn dus gebonden aan een leverancier. De warmtewetgeving beoogt de consument tegen de monopoliepositie van hun warmtebedrijf te beschermen.

Er zijn ongeveer 600.000 huishoudens in Nederland aangesloten op een warmtenet. In het Klimaatakkoord is de ambitie opgenomen dat dit aantal toeneemt tot ongeveer 2,6 miljoen aansluitingen in 2050.²⁶

Huidige Warmtewet

Om huishoudens te beschermen, stelt de ACM jaarlijks maximumtarieven voor warmte vast, op basis van een in de Warmtewet opgenomen formule. Het maximumtarief is gebaseerd op de gemiddelde kosten van huishoudens met een gasgestookte ketel. Het voordeel van een maximumtarief is dat huishoudens zekerheid hebben over het warmtetarief gedurende een jaar. De koppeling aan de gasprijzen geeft over de jaren heen ook onzekerheid. Bij stijgende gasprijzen nemen de warmtetarieven toe. Ook bij warmtenetten die niet van gas afhankelijk zijn als energiebron.

In 2024 zijn er drie wijzigingen doorgevoerd in de manier waarop het maximale tarief wordt berekend. Het doel is om het tarief beter te laten aansluiten bij de gemiddelde gasprijs.²⁷ De variabele tarieven daalden in 2025, de vaste kosten bleven gelijk ten opzichte van 2024.

De ACM monitort de rendementen van warmteleveranciers. Om consumenten te beschermen is er een rendementstoets. Daarmee kan de ACM de tarieven van een warmteleverancier die een meer dan redelijk rendement behaalt op huishoudens en kleine bedrijven corrigeren. Dat betekent dat de ACM een individuele warmteleverancier kan dwingen om de tarieven het jaar erna te verlagen. Voor deze ingreep geldt een hoge bewijslast voor de ACM.

²⁵ NOS (2025), [ACM wil dat energiebedrijven klanten helpen met nieuw energiecontract](#)

²⁶ Rijksoverheid (z.d.), [Plan kabinet: meer huizen en gebouwen aansluiten op collectieve warmte](#)

²⁷ ACM (2024f), [Maximumtarieven warmte in 2025: variabel tarief omlaag, vaste kosten bijna gelijk](#)

Wetsvoorstel Wet Collectieve Warmte

Op dit moment wordt gewerkt aan het wetsvoorstel Wet Collectieve Warmte. Het doel van het wetsvoorstel is om warmtenetten een aantrekkelijk alternatief te maken voor gasgestookte verwarming en om het aantal aansluitingen te vergroten. In het wetsvoorstel is opgenomen dat de ACM warmtetarieven vaststelt op basis van efficiënte kosten. Dit vervangt de huidige regulering op basis van de gasprijzen. De precieze invulling van de tariefregulering volgt nog. Op efficiënte kosten gebaseerde tarieven zorgen ervoor dat investeerders gemaakte kosten kunnen terugverdienen. Daardoor betalen consumenten in principe niet meer dan nodig. Dit biedt geen garantie dat huishoudens (in kwetsbare posities) de kosten van warmte altijd kunnen dragen. De kosten van een warmtenet kunnen hoog zijn, bijvoorbeeld.

Beleidsopties voor het verlagen van de energierekening

Het toezicht en de regulering van de ACM dragen bij aan de betaalbaarheid, maar zijn geen garantie voor een betaalbare energierekening. De overheid neemt diverse maatregelen om de betaalbaarheid te vergroten. Dat doet zij bijvoorbeeld met het stimuleren van verduurzaming in het Nationaal Isolatieprogramma. Hoe minder energie er nodig is, hoe minder er geproduceerd hoeft te worden. Verduurzaming van gebouwen levert een structurele bijdrage aan het dempen van de energierekening, maar zal energiearmoede niet teniet doen. Daarvoor zijn aanvullende maatregelen nodig.²⁸ Specifiek voor het bestrijden van energiearmoede is er het Tijdelijk Noodfonds Energie. Onlangs werd bekend dat het fonds in 2025 voor een laatste keer opent voor aanvragen.²⁹ Voor de periode 2026-2032 kan de overheid een beroep doen op het Europese Social Climate Fund om maatregelen te bekostigen. De overheid kan aanvullende maatregelen nemen om betaalbaarheid te vergroten, al dan niet voor specifieke groepen. Hieronder noemt de ACM enkele mogelijkheden. De ACM verwijst hierbij naar haar eerdere notitie *Beleidsopties voor aanpak energiearmoede bij kwetsbare huishoudens*³⁰ en het recent verschenen rapport van het IBO.

Generieke maatregelen gericht op alle huishoudens

De overheid kan de lasten verlichten voor alle huishoudens door het verlagen van de energiebelasting of een verlaging van de BTW op de energierekening. Deze maatregelen zijn bijvoorbeeld toegepast in 2022.³¹ Het IBO wijst op de mogelijkheid van een subsidieverstrekking aan de netbeheerders. Hierdoor dalen de nettarieven voor alle gebruikers. Het geeft daarbij als vuistregel dat € 1 miljard aan subsidie leidt tot een daling van €50 op de energierekening van een huishouden.³²

Specifieke maatregelen gericht op huishoudens in kwetsbare posities

De overheid kan de steun ook richten op huishoudens in kwetsbare posities, om energiearmoede doelmatiger te verminderen. Dit kan via een energietoeslag of een maatregel die direct de energierekening verlaagt, zoals een sociaal tarief. Een sociaal tarief houdt in dat specifieke huishoudens een lagere prijs betalen voor energie, waarvoor leveranciers van de overheid compensatie ontvangen. Beide opties hebben voor- en nadelen. De uitvoering is hierbij een aandachtspunt.

²⁸ Batenburg, A., Dalla Longa, F., Mulder, P., TNO, & Universiteit Utrecht. (2023), [Zowel verduurzaming als inkomenssteun nodig om energiekosten te drukken](#)

²⁹ Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (2025), [Kamerbrief Positief besluit Tijdelijk Noodfonds Energie](#)

³⁰ ACM (2024c), [Beleidsopties voor aanpak energiearmoede bij kwetsbare huishoudens](#)

³¹ Zie tabel 1 en Rijksoverheid (2021), [Kabinet past tijdelijke verlaging energiebelasting voor bedrijven aan](#)

³² IBO Bekostiging Elektriciteitsinfrastructuur (2025, p.10-11), [Schakelen naar de toekomst](#)